Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

B&W

Voordracht voor de College vergadering van 30 september 2025

Portefeuille: Afval en Reiniging

Agendapunt: B2

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de college- en raadsvoordracht afvalstoffenheffing en reinigingsrecht 2026 inclusief bijlagen en toelichting

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de concept Raadsvoordracht waarin de Raad voorgesteld wordt de Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2026 vast te stellen met als belangrijkste punten:
    1. Voor huishoudens blijven de tarieven ongewijzigd: eenpersoonshuishoudens 352 en meerpersoonshuishoudens 469;
    2. Voor bedrijven stijgen de tarieven 5,0 %: het lage tarief stijgt van 520 naar 546. Het hoge tarief stijgt van 1.102 naar 1.157;
    3. Bedrijven in de 9 straatjes en Sluisbuurt betalen de tarieven van reinigingsrecht plus 0,28 voor iedere kilogram afval boven de 2.413 kg afval per jaar (2025: 0,27); vanwege het niet tijdige verlengen van de wettelijke regeling waarbij het afval van bedrijven in de 9 straatjes werd aangemerkt als huishoudelijk afval, wordt alleen voor het gebied de 9 straatjes het reinigingsrecht verruimd, zodat alle bedrijven in het gebied bediend kunnen blijven worden door de pilot 9 straatjes;
    4. Intrekken van de Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2025;
2. Het brengtarief voor afval op de recyclepunten voor kleine bedrijven voor 2026 te indexeren met de nominale indexatie (5,0%) en vast te stellen op 225,75 per ton exclusief BTW (tarief 2025: 215,00 exclusief BTW);

Kernboodschap

De tarieven afvalstoffenheffing 2026 blijven voor huishoudens gelijk. Voor bedrijven worden de tarieven met 5,0% verhoogd vanwege de nominale kostenstijging. Het gelijk houden van de tarieven voor bewoners wordt gedekt door een extra bijdrage vanuit de algemene middelen. Dit voorstel wordt voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Bestuurlijke achtergrond

De besluitvorming over de tarieven afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht vindt jaarlijks plaats als onderdeel van de begrotingsbespreking van het College. De tarieven worden via een wijziging van de verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht voorgelegd aan de gemeenteraad bij de besluitvorming over de begroting voor het komende jaar.

Bestuurlijke prioriteit

Kader Schoon en Afvalvrij 2025-2028 (raad 11 december 2024)

Wettelijke grondslag

1. Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. Elk besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting geschiedt in de vorm van een belastingverordening. Gemeentelijke belastingen kunnen enkel worden geheven op grond van de Gemeentewet dan wel een andere wet. Zonder een wettelijke basis is invoering van een gemeentelijke belasting niet mogelijk.
2. Artikel 229 van de Gemeentewet is de wettelijke basis voor het reinigingsrecht bedrijfsafval. Op grond van dit artikel kan de gemeente rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.
3. Artikel 189, eerste lid jo artikel 212, eerste lid van de Gemeentewet en artikel 6, eerste lid van de Financiële verordening gemeente Amsterdam geeft de raad de bevoegdheid de begroting vast te stellen en kredietbesluiten te nemen.
4. Artikel 10.21 Wet milieubeheer geeft gemeenten de wettelijke plicht tot het inzamelen van huishoudelijk afval.
5. Artikel 15.33 Wet Milieubeheer vormt de wettelijke basis voor de afvalstoffenheffing. Op grond van dit artikel kan een gemeente ter bestrijding van de kosten die voor haar verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen, een afvalstoffenheffing instellen.
6. Artikel 7aj van het Besluit Uitvoering Crisis- en Herstelwet bepaalt dat in het gebied Sluisbuurt bedrijfsval als huishoudelijk afval wordt gezien.

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met de concept Raadsvoordracht waarin de Raad voorgesteld wordt de Verordening afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2026 vast te stellen.

Toelichting tariefontwikkeling

De lasten voor de afvalinzameling en verwerking stijgen in 2026 door reguliere indexatie en de groei van de stad (meer huishoudens betekent meer kosten, meer routes en ook iets meer opbrengsten).

Om de effecten voor huishoudens in Amsterdam te beperken heeft het college besloten om de tarieven voor de afvalstoffenheffing in 2025 en 2026 gelijk te houden. De kostentoename voor 2026 wordt gedekt door een structurele extra bijdrage vanuit de algemene middelen van 19,7 miljoen. Deze bijdrage komt boven op de bijdrage van 10 miljoen op grond van de coalitieafspraken Amsterdams akkoord die met ingang van 2023 is ingezet.

Tarieven reinigingsrecht

Voor bedrijven stijgen de tarieven reinigingsrecht met het reguliere inflatiepercentage.. Op basis van de wet Markt en Overheid mogen de bijdragen uit de algemene middelen niet aan bedrijven worden doorberekend. De retributie moet volledig kostendekkend zijn.

Aparte tarieven 9 Straatjes en Sluisbuurt

Het gebied de 9 straatjes kent sinds 2021 een gezamenlijke inzameling van huishoudelijk- en bedrijfsafval. Daarmee kan onder meer de hoeveelheid vrachtverkeer op de kwetsbare grachten verminderd worden. De gemeente heeft op 17 oktober 2017 het verzoek aan het Rijk gedaan om een pilot voor vijf jaar mogelijk te maken. Het Rijk heeft toestemming gegeven via de Crisis- en

Herstelwet 19e Tranche die op 13 februari 2020 is vastgesteld. In 2024 heeft de gemeente de pilot geëvalueerd en is besloten vanwege de positieve resultaten de pilot voorlopig voort te zetten. Dit wordt gesteund vanuit een projectgroep met vertegenwoordigers van Rijk (ministeries van BZK en I&W), de Vereniging Afvalbedrijven (VA) en de Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdienst (NVRD). Helaas heeft verlenging van de wettelijk regeling de 9 straatjes vertraging opgelopen en wordt de verlenging nu pas na 1 januari 2026 verwacht. Formeel wordt hierdoor met ingang van 1 januari 2026 bedrijfsafval in het gebied niet meer aangemerkt als huishoudelijk afval. Om de pilot in 2026 toch ongewijzigd voort te kunnen zetten, wordt voor 2026 de tarieventabel voor het reinigingsrecht uitgebreid met een aparte tarieventabel voor het gebied de 9 straatjes zodat alle bedrijven in het gebied bediend kunnen blijven worden.

Het teruggaan naar het reinigingsrecht brengt nieuwe uitvoeringsrisicos en complexiteitsuitbreiding met zich mee. In de pilot 9-straatjes was er geen sprake van BTW, door het overgaan naar het reinigingsrecht is er wel weer sprake van BTW. Op grond van de huidige regeling was deelname verplicht. De verplichting om deel te nemen aan de pilot 9-straatjes vervalt echter. Ondernemers kunnen er dus voor kiezen om eventueel zelf een contract af te sluiten met een particuliere afvalverwerker. Dit kan ertoe leiden dat er weer meer verkeersbewegingen komen en minder belastingopbrengst wordt gegenereerd. Na invoering van het wetsvoorstel voor verlenging worden deze ondernemers weer verplicht om mee te werken. Dit is echter (mede) afhankelijk van het beleid van een nieuw kabinet en de agendering voor deze wetgeving. De kans bestaat dat deze werkwijze ook in 2027 moet worden voortgezet. De betreffende ondernemers in het gebied zullen door de projectorganisatie adequaat worden geïnformeerd.

In de Sluisbuurt wordt afval met een ondergronds transportsysteem (OAT) ingezameld om de openbare ruimte te ontlasten van zwaar verkeer en inzamelcontainers. Bedrijven worden ook op dit systeem aangesloten. Dit is juridisch mogelijk gemaakt in de 22e tranche van de Crisis- en Herstelwet van 1 december 2021. Tot dat het OAT in gebruik genomen wordt, zamelt de gemeente op de traditionele wijze ook bij bedrijven in.

De bijzondere status van deze gebieden maakt dat er voor deze gebieden aparte tarieven moeten worden vastgesteld. De basistarieven voor huishoudens en bedrijven in de 9 straatjes en de Sluisbuurt zijn dezelfde als in de rest van de stad, maar voor bedrijven die meer dan 2.413 kg afval per jaar aanbieden, geldt dat zij voor de meerdere kilos afval 0,28 (2025: 0,27) per kilogram afval moeten gaan betalen.

Ad 2. Het brengtarief voor afval op de afvalpunten voor kleine bedrijven voor 2026 vast te stellen op 225,75,- per ton exclusief BTW (tarief 2025: 215 exclusief BTW))

Kleine bedrijven wordt toegestaan bedrijfsafval in te leveren op de gemeentelijke afvalpunten. Het huidige tarief exclusief BTW wordt geïndexeerd met de kostenstijging van 5% naar 225,75 exclusief BTW.

Participatie

Op basis van art 2 lid 3 van de algemene inspraakverordening van Amsterdam (9 maart 2016) vindt er geen inspraak plaats voor beleidsvoornemens die betrekking hebben op tarieven voor gemeentelijke dienstverlening, zoals de afvalstoffenheffing.

Duurzaamheid

De verruiming van de regeling in de 9 straatjes maakt het mogelijk dat de gemeente ook daar integraal regie voert over de inzameling. Dit draagt bij aan een betere afvalscheiding, minder vervoersbewegingen en daarmee lagere CO-uitstoot. De inzet past binnen de bredere ambities van

een circulaire stad waarin grondstoffen maximaal worden hergebruikt en de leefomgeving schoon en veilig blijft.

Participatie

n.v.t.

Financiële onderbouwing

Tabel: Financiële consequenties van de beslispunten (i = incidenteel, s = structureel)

BATEN						
	Progr.	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Inkomsten RR	2.3	S	0,6	0,6	0,6	0,6
Totaal			**0,6**	**0,6**	**0,6**	**0,6**

.

LASTEN						
	Progr.	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Totaal			**0**	**0**	**0**	**0**

.

SALDO					
	Progr.	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Totaal Afval en reiniging	**2.3**	**0,6**	**0,6**	**0,6**	**0,6**

I=Incidenteel

S=Structureel

De lasten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden gedekt door de afvalstoffenheffing. Op grond van het coalitieakkoord 2022 2026 zijn de tarieven afvalstoffenheffing structureel gedempt door inzet van 10 miljoen vanuit de algemene middelen. Om de lastendruk verder te beperken, worden de tarieven van de afvalstoffenheffing evenals in 2025 niet verhoogd in 2026. Om de kostenstijgingen te dekkingen is structureel 19,7 miljoen vanuit de algemene middelen vrijgemaakt. Voorts wordt in 2026 5 miljoen onttrokken aan de egalisatievoorziening afval voor de aanpak van zwerfafval.

Voor de periode na 2026 worden verdere kostenstijgingen voorzien boven de normale reguliere indexaties door met name stijgende kapitaallasten a.g.v. de noodzakelijke investeringen in inzamelmiddelen en uitstootvrij wagenpark.

Het college heeft opdracht gegeven om de verwachte kostenstijgingen in de komende jaren te compenseren met efficiencymaatregelen door efficiëntere personeelsinzet, verlaging van verzuimkosten en slimmere routeplanning.

De baten en lasten van het onderdeel afval zijn in de begroting opgenomen onder programma onderdeel 2.3 Afval en reiniging.

Ontwikkeling voorziening afvalstoffenheffing:

De voorziening afvalstoffenheffing is ingesteld om tegenvallers en schommelingen in de exploitatie van de afvalketen op te vangen. Per eind 2024 is de stand van de voorziening 43 miljoen. In 2025 en 2026 zal jaarlijks 5 miljoen aan de voorziening worden onttrokken voor de aanpak van zwerfafval. Daarmee wordt de voorziening verlaagd, maar blijft voldoende saldo over voor het opvangen van tegenvallers in de exploitatie en het (tijdelijk) dempen van toekomstige tariefstijgingen.

Formeel valt de aanpak van zwerfafval niet onder het bestedingsdoel van de afvalstoffenheffing, maar momenteel is dat wel aanvaardbaar vanwege de structurele bijdragen uit de algemene middelen. Deze bijdragen (jaarlijks 10 miljoen op grond van het coalitieakkoord en m.i.v. 2026 structureel 19,7 miljoen) zijn hoger dan de onttrekking aan de voorziening voor de aanpak zwerfafval.

Conclusie

Het besluit heeft financiële gevolgen die zijn verwerkt in de begroting 2026. De tarieven zijn kostendekkend behoudens de structurele bijdrage van 10 miljoen op grond van het coalitieakkoord 2022 2026 en de extra structurele bijdrage van 19,7 miljoen m.i.v. 2026.

Communicatie

Binnen de gemeente: n.v.t.

Buiten de gemeente: publicatie op bekendmakingen.nl

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-059193	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-059198	bijlage B1 verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrecht bedrijfsafval Amsterdam 2026 (1).docx (msw12)
AD2025-059199	bijlage A commissie voordracht ASH 2026 (1).docx (msw12)
AD2025-059200	bijlage B raadsvoordracht afvalstoffenheffing 2026 (1).docx (msw12)
AD2025-059203	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten

Gegenereerd: vTER VERGADERING